

VÝSLEDKY IMPLEMENTÁCIE ZÁRUKY PRE MLADÝCH ĽUDÍ V SR

1. V súlade so zákonom o službách zamestnanosti boli v oblasti včasnej intervencie mladým ľuďom poskytované:

Informačné a poradenské služby, ide najmä o:

- služby pri voľbe povolania, výbere zamestnania vrátane jeho zmeny, výbere zamestnanca, adaptácii zamestnanca v novom zamestnaní
- individuálnou alebo skupinovú formou poskytované informácie o možnostiach ďalšieho štúdia, profesiách požadovaných na trhu práce, komunikácii s budúcim zamestnávateľom a službách poskytovaných úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad PSVR).

Úrady PSVR sa počas kalendárnych rokov 2013 a 2014 zameriavali aj naďalej na poskytovanie kvalitných informačných a poradenských služieb pri voľbe povolania (ďalej „IaPS pri voľbe povolania“) podľa § 42 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“). Obsahovo boli IaPS pri voľbe povolania zamerané vo zvýšenej miere na predchádzanie nesprávnej voľby povolania u žiakov základných škôl (ZŠ) a informovanie žiakov stredných škôl (SŠ) o situácii na trhu práce a jeho potrebách, možnostiach ďalšieho štúdia doma a v zahraničí. A to hlavne z dôvodu, že správne rozhodnutie pri výbere vhodného povolania je veľmi dôležité pre každého mladého človeka. Ak totiž ukončí študijný odbor, ktorý nie je perspektívny a nenájde si zamestnanie, stráca vedomosti a nezíska pracovné návyky. Hlavným zámerom skupinových a individuálnych stretnutí realizovaných v rámci IaPS pri voľbe povolania na ZŠ a SŠ alebo v priestoroch informačno-poradenských stredísk (IPS) úradov PSVR preto bolo pomôcť žiakom pri výbere vhodného štúdia alebo zamestnania, aby sa v budúcnosti predišlo ich prípadnému zaradeniu do evidencie uchádzačov o zamestnanie (ďalej „UoZ“).

Pre žiakov ZŠ a SŠ boli naďalej IaPS pri voľbe povolania realizované v priestoroch škôl prípadne IPS úradov PSVR formou individuálnych alebo skupinových stretnutí. Zodpovední zamestnanci úradov PSVR sa taktiež zúčastňovali rodičovských združení, kde poskytovali informácie súvisiace s voľbou a výberom vhodného povolania pre žiakov ZŠ s perspektívou ich pracovného uplatnenia po ukončení štúdia.

IaPS pri voľbe povolania pre žiakov ZŠ boli zamerané na oboznámenie s komplexnou charakteristikou povolání, predpokladoch a požiadavkách na výkon určitého povolania prostredníctvom programovej aplikácie internetového sprievodcu trhu práce (ISTP) a poskytnutie informácií o webových stránkach, na ktorých sa nachádzajú informácie o možnostiach ďalšieho štúdia na SŠ.

Žiakom ZŠ boli IaPS pri voľbe povolania poskytnuté v nasledujúcom počte:

- **v roku 2013** bolo poskytnutých v rámci individuálnych a skupinových aktivít spolu **2 911** služieb (o 2 682 viac ako v roku 2012), na ktorých sa zúčastnilo **21 670** žiakov (o 12 962 viac ako v roku 2012).
- **v roku 2014** bolo poskytnutých v rámci individuálnych a skupinových aktivít spolu **1 775** služieb (o 1 136 menej ako v roku 2013), na ktorých sa zúčastnilo **20 400** žiakov (o 1 270 menej ako v roku 2013).

IaPS pri voľbe povolania pre žiakov SŠ boli viac zamerané na informácie o možnostiach ďalšieho štúdia na vysokej škole, profesiách preferovaných v podmienkach regionálneho trhu práce s možnosťou využitia ISTP, podmienkach správnej komunikácie s budúcim zamestnávateľom a službách poskytovaných úradmi PSVR a oboznámenie s postupom v prípade evidencie na úrade PSVR napr. o podmienkach zaradenia do evidencie UoZ, právach a povinnostiach UoZ a o aktívnych opatreniach trhu práce (AOTP).

Žiakom SŠ boli IaPS pri voľbe povolania poskytnuté v nasledujúcom počte:

- **v roku 2013** bolo poskytnutých v rámci individuálnych a skupinových aktivít spolu **1 800** služieb (o 1 701 **viac** ako v roku 2012), na ktorých sa zúčastnilo **35 036** žiakov (o 33 412 **viac** ako v roku 2012).
- **v kalendárnom roku 2014** bolo poskytnutých v rámci individuálnych a skupinových aktivít spolu **1 775** služieb (o 25 **menej** ako v roku 2013) a zúčastnilo sa ich **24 276** žiakov (o 10 760 **menej** ako v roku 2013).

Všetkým účastníkom individuálnych a skupinových stretnutí boli za účelom získania kvalitnejších informácií o situácii na trhu práce a službách zamestnanosti poskytnuté informačné letáky a vzory písomností potrebných pri uchádzaní sa o pracovné miesto (žiadosť /sprievodný list, motivačný list, životopis), zoznam webových stránok dostupných na internete týkajúcich sa voľby povolania.

Burzy informácií

- **informácie o školách, študijných a učebných odboroch, najžiadanejších profesiách,**
- **informácie od zamestnávateľov – čo by mal absolvent školy ovládať, aby sa mohol po skončení školy uplatniť na trhu práce,**
- **Európske služby zamestnanosti – EURES – ponúkajú možnosti štúdií, stáží a dobrovoľníckych pobytov v zahraničí.**

Z dôvodu pozitívneho prínosu boli aj v rokoch 2013 a 2014 významnou súčasťou poskytovania kvalitných IaPS pri voľbe povolania burzy informácií (BI), ktoré úrady PSVR už niekoľko rokov organizujú za účelom zvýšenia záujmu žiakov končiacich ročníkov ZŠ o remeselné druhy povolání a teda vyriešenia problému s ich nedostatkom na trhu práce.

Význam BI pre žiakov a ich rodičov sa počas jednotlivých ročníkov ukázal najmä v tom, že žiaci a ich rodičia majú možnosť získať na jednom mieste množstvo užitočných informácií o jednotlivých SŠ, študijných a učebných odboroch, najžiadanejších profesiách, ale hlavne informácie od zúčastnených zamestnávateľov a strategických investorov, aká je ich predstava o budúcom zamestnancovi a aké vedomosti a zručnosti by mal mať absolvent SŠ, aby sa mohol po úspešnom ukončení štúdia uplatniť na trhu práce.

Prínosom tejto aktivity je vo veľkej miere tiež spoločné **stretnutie** všetkých dôležitých partnerov, ktorí ovplyvňujú vývoj zamestnanosti v príslušnom regióne. Zúčastnení zástupcovia úradu PSVR, SŠ, Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, krajského školského úradu PSVR, vyššieho územného celku, zamestnávateľov a investorov sa majú možnosť vzájomne oboznámiť so svojimi skúsenosťami a hľadať spoločne riešenia problémov vyskytujúcich sa na regionálnom trhu práce v súvislosti s nesúlalom medzi požiadavkami na voľné pracovné miesta a systematickou prípravou žiakov pre trh práce počas školskej dochádzky.

V roku 2013 bolo rovnako ako aj v predchádzajúcom kalendárnom roku zorganizovaných úradmi PSVR celkovo **26** BI zameraných na poskytovanie IaPS pri voľbe povolania, na ktorých sa zúčastnilo **423** SŠ (v porovnaní s rokom 2012 **menej** o 59 SŠ), **435** ZŠ (v porovnaní s rokom 2012 **menej** o 63 ZŠ), **16 223** žiakov ZŠ (v porovnaní s rokom 2012 **viac** o 1162 žiakov ZŠ) a **221** zamestnávateľov (v porovnaní s rokom 2012 **viac** o 75 zamestnávateľov).

V roku 2014 bolo úradmi PSVR zrealizovaných **29** BI (o 3 **viac** ako v roku 2013). BI sa zúčastnilo celkovo **425** SŠ, čo je v porovnaní s rokom 2013 **viac** o 2 SŠ, **382** ZŠ (v porovnaní s rokom 2013 **menej** o 53 ZŠ), **17 195** žiakov ZŠ (v porovnaní s rokom 2013 **viac** o 972 žiakov ZŠ) a **228** zamestnávateľov (v porovnaní s rokom 2013 **viac** o 7 zamestnávateľov).

Organizovať BI plánujú úrady PSVR aj v budúcich rokoch, pretože poskytujú možnosť diskusie a výmeny názorov a podnetov na riešenie situácie v školstve a na trhu práce. Hlavnou myšlienkou zostáva nutnosť poukázať na potrebu vzájomnej spolupráce pri rozhodovaní a nasmerovaní žiakov ZŠ pri voľbe povolania.

Európske služby zamestnanosti – EURES – ponúkajú (prostredníctvom osobného kontaktu s klientom i prostredníctvom svojej web-stránky www.eures.sk) informácie o možnostiach štúdií, stáží a dobrovoľníckych pobytov v zahraničí. Problematike mladých je na stránke venovaná celá sekcia.

Prostredníctvom Európskych služieb zamestnanosti (program Your first eures job) môžu mladí ľudia získať nenávratné príspevky na interview (výberový pohovor) v zahraničí (do 300 EUR) ako i príspevok na presťahovanie v prípade úspešného získania zamestnania v zahraničí (do 1200 EUR).

EURES Slovensko organizuje Informačné burzy pre mladých na vybraných úradoch PSVR, kde poskytuje informácie o možnostiach vycestovania do zahraničia (či už prostredníctvom stážových pobytov, dobrovoľníckych akcií, brigád alebo prostredníctvom zamestnania). EURES sa zároveň zúčastňuje i „externých“ podujatí zameraných pre mladých (napr. Akademia a VAPAC, ProEduco a ProJob a iné).

Odborné poradenské služby

- **zamerané na riešenie problémov spojených s pracovným uplatnením UoZ,**
- **individuálnou alebo skupinovú formou sa zisťujú osobnostné predpoklady, schopností, hodnotia sa kompetencie a identifikujú sa prekážky vstupu na trh práce**
- **individuálny akčný plán - určenie aktivít, opatrení a služieb potrebných na začlenenie na trh práce.**

Odborné poradenské služby (OPS) boli v priebehu rokov 2013 a 2014 v súlade s § 43 ods. 2 zákona naďalej zamerané na riešenie problémov spojených s pracovným uplatnením UoZ, na vytváranie súladu medzi jeho osobnostnými predpokladmi a požiadavkami na vykonávanie určitého zamestnania, na ovplyvňovanie rozhodovania a správania sa UoZ, ako aj na jeho sociálnu a pracovnú adaptáciu. Úrady PSVR OPS poskytovali UoZ a záujemcom o zamestnanie (ZoZ) individuálnou alebo skupinovú formou.

V roku 2013 bolo poskytnutých celkovo **236 920** OPS pre **179 002** klientov, z toho bolo 86 268 žien (48,19 %) a 92 734 mužov (51,81 %).

Z celkového počtu UoZ, ktorým boli OPS poskytnuté v roku 2013, bolo **159 005 znevýhodnených UoZ**, čo je 88,83 %. Z hľadiska znevýhodnenia UoZ najvyššie percento v roku 2013 tvorila skupina **dlhodobo nezamestnaných občanov** 49,63 %, v počte **78 907 znevýhodnených UoZ**. Z hľadiska veku najvyššie percento, t. j. 54,34 % tvorili v roku 2013 **UoZ vo veku 25 – 54 rokov**, v počte **97 269 UoZ**. Z hľadiska vzdelania UoZ najvyššie percento, t. j. 32,10 % tvorila v roku 2013 skupina UoZ s **úplným stredným odborným vzdelaním**, v počte **57 457 UoZ**.

V roku 2014 bolo poskytnutých celkovo **201 438 OPS** pre **145 213 UoZ**, z toho bolo 73 185 žien (50,40 %) a 72 028 mužov (49,60 %). UoZ.

Z celkového počtu UoZ, ktorým boli OPS poskytnuté v roku 2014, bolo **131 307 znevýhodnených UoZ**, čo je 90,42 %. Z hľadiska znevýhodnenia UoZ najvyššie percento (74,82 %) 2014 tvorila skupina občanov, ktorí **najmenej 12 po sebe nasledujúcich mesiacov pred zaradením do evidencie UoZ nemali pravidelne platené zamestnanie (98 242 UoZ)**. Z hľadiska veku najvyššie percento (58,34 %) tvorili **UoZ vo veku 25 – 54 rokov**, v počte **84 730 UoZ**. Z hľadiska vzdelania UoZ najvyššie percento (32,88 %) tvorila v roku 2014 skupina UoZ s **úplným stredným odborným vzdelaním**, v počte **47 758 UoZ**.

Najčastejšie využívanou formou OPS bolo v rokoch 2013 a 2014 individuálne poradenstvo, ktoré je prioritne zamerané na podporu zamestnateľnosti klienta OPS a na rozvoj zručností pre riadenie vlastnej profesijnej dráhy. **Individuálne poradenstvo** sa uskutočňuje formou individuálneho poradenského procesu, ktorý zahŕňa najmä komplexné zhodnotenie osobnostných predpokladov a odborných predpokladov klienta OPS, identifikáciu možných prekážok pracovného uplatnenia a vypracovanie návrhu na prekonanie možných prekážok pracovného uplatnenia. Jednou z foriem OPS založenou na individuálnom poradenstve je **individuálny akčný plán (IAP)**, ktorého cieľovou skupinou sú znevýhodnení UoZ. IAP je písomný dokument, ktorý na základe činností a postupov OPS určuje opatrenia, postup a časový harmonogram plnenia jednotlivých opatrení na zvýšenie možností uplatnenia znevýhodneného UoZ na trhu práce.

V roku 2013 bolo úradmi PSVR poskytnutých formou individuálneho poradenstva celkovo **184 988 OPS** pre **155 136 UoZ**, z toho **IAP bol vypracovaný** v celkovom počte **136 550** pre **135 507 UoZ**.

V roku 2014 bolo úradmi PSVR poskytnutých formou individuálneho poradenstva celkovo **148 002 OPS** pre **112 989 UoZ**, z toho **IAP bol vypracovaný** v celkovom počte **116 520** pre **59 087 UoZ**.

Ďalšou z foriem OPS uplatňovaných na úradoch PSVR bolo skupinové poradenstvo. Poskytuje sa UoZ v skupine osôb na prekonanie bariér pracovného uplatnenia spoločných pre túto skupinu. Určené je predovšetkým znevýhodneným skupinám UoZ v zmysle zákona o službách zamestnanosti a ďalším klientom OPS vyžadujúcim zvýšenú poradenskú starostlivosť, ktorí pre dosiahnutie žiaduceho cieľa zväčša vyžadujú doplnenie individuálneho poradenstva ďalšími aktivitami. Medzi skupinové poradenské aktivity patria najmä sociálno-psychologický výcvik, sociálno-komunikačný tréning a pod..

V roku 2013 bolo úradmi PSVR poskytnuté skupinové poradenstvo **39 675** krát pre **26 449** klientov (z toho pre **13 263** žien), z hľadiska dĺžky evidencie najviac pre evidovaných nad 12 mesiacov v počte **12 098 UoZ** (45,74 %).

V roku 2014 bolo úradmi PSVR poskytnuté skupinové poradenstvo **38 157** krát pre **29 732** klientov (z toho pre **14 938** žien), z hľadiska dĺžky evidencie najviac pre evidovaných nad 12 mesiacov v počte **13 319** UoZ (44,79 %).

2. Schválená novela zákona o službách zamestnanosti s účinnosťou **od 1.1.2015** (zákon č. 311/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Uvedený zákon patrí k zásadným štrukturálnym reformám pripraveným v roku 2014 v oblasti integrácie mladých ľudí na trh práce. Ide o **nový legislatívny rámec** na umožnenie **podpory mladých ľudí v ich prvom pravidelne platenom zamestnaní (§ 51a)**. Týmto bolo zavedené nové aktívne opatrenie na trhu práce, ktorým je **príspevok na podporu vytvorenia pracovného miesta v prvom pravidelne platenom zamestnaní**. Uvedený príspevok môže úrad PSVR poskytnúť zamestnávateľovi, ktorý na vytvorené pracovné miesto prijme do pracovného pomeru UoZ, ktorý je občanom mladším ako 25 rokov veku vedeným v evidencii UoZ najmenej tri mesiace, alebo UoZ, ktorý je mladší ako 29 rokov veku a je v tejto evidencii vedený najmenej šesť mesiacov. Podmienkou je, že títo mladí ľudia pred prijatím na vytvorené pracovné miesto nemali pravidelne platené zamestnanie (t. j. nikdy nemali zamestnanie, ktoré trvalo najmenej šesť po sebe nasledujúcich mesiacov). Príspevok sa poskytuje najmenej počas 6 a najviac počas 12 kalendárnych mesiacov, pričom jeho výška je diferencovaná v závislosti od priemernej miery evidovanej nezamestnanosti.

Predmetný nástroj AOTP § 51a – príspevok na podporu vytvorenia pracovného miesta v prvom pravidelne platenom zamestnaní začali úrady PSVR uplatňovať v praxi od 1.1.2015 na základe príslušnej internej normy, ktorá upravuje jednotný postup Ústredia PSVR a úradov PSVR pri poskytovaní príspevku na podporu vytvorenia pracovného miesta v prvom pravidelne platenom zamestnaní (ďalej len „príspevok“). Okrem príspevku, ktorý poskytujú úrady PSVR najmenej počas 6 a najviac počas 12 kalendárnych mesiacov a ktorý je financovaný zo štátneho rozpočtu, úrady PSVR mimo BSK môžu do marca 2015 (vrátane) uzatvárať dohody so zamestnávateľmi s poskytovaním príspevku len počas 6 kalendárnych mesiacov. Tento príspevok sa poskytuje ako **aktivita č. 1** v rámci národného projektu „Podpora zamestnávania UoZ“. V súčasnosti sú všetky príspevky § 51a financované zo štátneho rozpočtu a po schválení národného projektu „Podpora zamestnávania UoZ“ budú príspevky poskytované v rámci dohôd, ktoré boli uzavreté do marca 2015 (vrátane) na obdobie 6 podporovaných kalendárnych mesiacov, prefinancované do predmetného projektu.

3. Vládny návrh nového zákona o odbornom vzdelávaní a príprave - v gescii MŠVVŠ SR (mimoriadne zasadnutie vlády SR 9.1.2015), pripravený v spolupráci so zamestnávateľmi s predpokladanou účinnosťou v roku 2015. Aktuálne je návrh v legislatívnom procese na rokovaní Národnej rady SR. Návrh zákona upravuje najmä systém duálneho vzdelávania na účely zosúladenia ponukovej a dopytovej stránky trhu práce, overenie spôsobilosti zamestnávateľa poskytovať praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania a upravuje aj koordináciu systému odborného vzdelávania a prípravy na národnej a regionálnej úrovni na účely jeho zosúladenia s potrebami trhu práce.

4. Nadalej uplatňovaným opatrením je realizácia projektov z prostriedkov ESF zameraných na podporu vytvárania pracovných miest v súkromnom a verejnom sektore **pre UoZ do 29 rokov**. Doteraz bolo prostredníctvom projektov podporené vytvorenie vyše 12,5 tis. pracovných miest pre mladých nezamestnaných. Úspešnosť projektových riešení potvrdzujú aj doterajšie výsledky, kde z takmer 7 tisíc mladých ľudí zapojených

do projektov, ktorým sa k 31.8.2014 ukončilo podporované a povinné zamestnávanie, je 80 % naďalej zamestnaných.

Národné projekty **NP XX „Podpora zamestnávania nezamestnaných v samospráve“** a **NP XXI „Podpora vytvárania pracovných miest“** sa realizujú v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia z Prioritnej osi č. 1 Podpora rastu zamestnanosti, Opatrenie č.1.1 Podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti **od novembra 2012** prostredníctvom úradov PSVR v rámci SR (okrem BSK) formou poskytovania príspevku zamestnávateľom vo verejnom a súkromnom sektore na úhradu časti mzdových nákladov na zamestnávanie mladého zamestnanca prijatého do pracovného pomeru z radov uchádzačov o zamestnanie. Realizácia projektov prebieha v rámci Slovenskej republiky mimo Bratislavského samosprávneho kraja.

Cieľom národného projektu **XX - Podpora zamestnávania nezamestnaných v samospráve** bolo realizovať a prioritne podporovať vytvorenie pracovných miest (PM) pre mladých ľudí, ktorí spravidla nemali možnosť pracovať, najmä pre nedostatok pracovných skúseností, ale i príležitostí. PM bolo možné vytvoriť a obsadiť UoZ z cieľovej skupiny mladých ľudí vo veku do 29 rokov vrátane. Oprávnenými zamestnávateľmi boli obce, mestá, samosprávne kraje alebo nimi zriadené príspevkové organizácie alebo rozpočtové organizácie, ktoré vytvoria nové PM pre UoZ z definovanej cieľovej skupiny na plný pracovný úväzok, na dobu určitú alebo aj neurčitú.

Povinná doba trvania PM je najmenej 12 mesiacov s poskytovaním príspevku (podporovaním) minimálne 6 mesiacov a najviac 18 mesiacov s podporovaním maximálne 9 mesiacov. Príspevok na úhradu časti mzdových nákladov sa poskytuje mesačne vo výške 95 % celkovej ceny práce zamestnanca. Taktiež je možné zamestnávateľovi uhradiť jednorazový príspevok na úhradu časti nákladov na pracovný odev, pracovnú obuv a osobné ochranné pracovné pomôcky, najviac vo výške 40 € na jedno vytvorené PM.

Vzhľadom na neuspokojivé výsledky realizácie projektu, ktoré vyplynuli z prvej monitorovacej správy projektu, riadiaci orgán pre OPZaSI, rozhodol o rozšírení cieľovej skupiny a o zmene rozpočtu projektu 2.8.2013. Nezazáväzované finančné prostriedky z NP XX „Podpora zamestnávania nezamestnaných v samospráve“ boli použité na tvorbu dvoch nových národných projektov zameraných na podporu vytvárania PM zamestnávateľmi – NP XXI/A „Podpora vytvárania pracovných miest – 2“ a NP XXI/B „Podpora vytvárania pracovných miest – 3“.

V období od schválenia projektu do **31.12.2014 bolo dohodnutých 756 PM** (na základe dohôd uzatvorených v sledovanom období) s celkovým **dohodnutým finančným príspevkom** vo výške **2 652 907,34 €**. Prijímanie žiadostí od oprávnených žiadateľov, z dôvodu zazáväzkovania vyčlenených rozpočtových zdrojov bolo ukončené.

Národný projekt XXI – Podpora vytvárania pracovných miest

Cieľom národného projektu je podpora zamestnanosti a znižovania nezamestnanosti mladých ľudí formou podpory vytvárania pracovných miest pre **mladých nezamestnaných vo veku do 29 rokov** vrátane, ktorí sú UoZ vedenými v evidencii UoZ **najmenej tri mesiace**. V rámci projektu sa realizovali 2 hlavné aktivity:

Aktivita č. 1

Podpora vytvárania pracovných miest u vybraných zamestnávateľov z podnikateľskej sféry vrátane zamestnávateľov pôsobiacich v oblasti nákladnej cestnej dopravy resp. ostatnej osobnej dopravy, pre UoZ z oprávnenej cieľovej skupiny, prijatých do pracovného pomeru

na plný pracovný úväzok, na dobu najmenej 18 mesiacov. Príspevok na vytvorené PM sa poskytuje mesačne vo výške 90 % celkovej ceny práce (CCP) zamestnanca, najviac vo výške minimálnej celkovej ceny práce (MCCP) na rok 2013, t.j. maximálne **456,54 €** mesačne po dobu 12 mesiacov. Zamestnávateľ je povinný udržať PM po ukončení podpornej doby ešte minimálne 6 mesiacov.

Aktivita č. 2

Podpora vytvárania PM u zamestnávateľov – podnikateľov pôsobiacich v oblasti nákladnej cestnej dopravy resp. ostatnej osobnej pozemnej dopravy, pre UoZ z oprávnenej cieľovej skupiny, prijatých do pracovného pomeru na plný pracovný úväzok, na dobu najmenej 30 mesiacov. Príspevok na vytvorené PM sa poskytuje mesačne vo výške 95 % CCP zamestnanca, najviac vo výške 1,2 násobku MCCP na rok 2013, t.j. maximálne **547,85 €** mesačne po dobu 9 mesiacov. Zamestnávateľ je povinný udržať PM po ukončení podpornej doby ešte minimálne 21 mesiacov.

V období od schválenia projektu do 31.12.2014 bolo v rámci národného projektu podporených **8 959 PM** s celkovým **dohodnutým finančným príspevkom vo výške 48 601 082,75 €**. Prijímanie žiadostí na poskytnutie finančného príspevku bolo dňa 24.03.2014 ukončené.

Národný projekt XXI/A – Podpora vytvárania pracovných miest – 2 nadväzuje na realizáciu národného projektu XXI „Podpora vytvárania pracovných miest“. Na financovanie projektu boli použité nevyužité finančné prostriedky z národného projektu „Podpora zamestnávania nezamestnaných v samospráve“ vo výške **11 884 125,38 €**. Cieľ národného projektu a cieľová skupina zostali nezmenené s jediným rozdielom, že **doba evidencie UoZ sa skrátila na obdobie najmenej 1 mesiac**.

Hlavnou aktivitou je poskytovanie finančného príspevku zamestnávateľom na vytvorenie nového PM. Príspevok sa poskytuje mesačne najviac vo výške 90 % CCP zamestnanca, z toho najviac vo výške MCCP na rok 2013, t.j. maximálne **456,54 € mesačne** po dobu 12 mesiacov. Zamestnávateľ je povinný udržať PM po ukončení podpornej doby ešte minimálne 6 mesiacov.

Charakteristika podporovaného vytvoreného pracovného miesta:

- pracovný pomer na plný pracovný úväzok,
- na dobu určitú, minimálne na 18 mesiacov, alebo
- na dobu neurčitú s podmienkou zamestnávania po dobu minimálne 18 mesiacov.

V období od schválenia projektu do **31.12.2014** bolo podporených **2 106 PM** (na základe dohôd uzatvorených v sledovanom období) s celkovým **dohodnutým finančným príspevkom vo výške 11 768 184,88 €**.

Ku dňu 20.11.2013 bolo ukončené prijímanie žiadostí o poskytnutie príspevku od oprávnených žiadateľov, nakoľko celková suma požadovaných príspevkov, výrazne prevyšovala stanovený rozpočet.

V roku 2014 pokračovala podpora vytvárania PM pre mladých nezamestnaných UoZ vo veku 29 rokov vrátane realizáciou ďalších dvoch národných projektov a projektu na podporu vytvárania PM a vzdelávania pre UoZ s osobitným zreteľom pre znevýhodnených UoZ:

Národný projekt č. XXI/B Podpora vytvárania pracovných miest – 3

Na financovanie projektu boli použité nevyužitú finančné prostriedky z projektu „Podpora zamestnávania nezamestnaných v samospráve“ vo výške **5 000 000 €**.

Cieľ projektu a cieľová skupina zostávajú nezmenené, doba evidencie UoZ sa predĺžila na **najmenej 3 mesiace**.

Hlavnou aktivitou je poskytovanie finančného príspevku zamestnávateľom na vytvorenie nového PM. Príspevok sa poskytuje mesačne najviac vo výške 90 % CCP zamestnanca, z toho najviac vo výške MCCP na rok 2014, t.j. maximálne **475,89 € mesačne** po dobu 12 mesiacov. Zamestnávateľ je povinný udržať PM po ukončení podpornej doby ešte minimálne 6 mesiacov.

Charakteristika podporovaného vytvoreného pracovného miesta:

- pracovný pomer na plný pracovný úväzok,
- na dobu určitú, minimálne na 18 mesiacov, alebo
- na dobu neurčitú s podmienkou zamestnávania po dobu minimálne 18 mesiacov.

V období od schválenia projektu do 31.12.2014 bolo podporených **847 PM** (na základe dohôd uzatvorených v sledovanom období) s celkovým dohodnutým finančným príspevkom vo výške 4 857 785,21 €.

Prijímanie žiadostí od oprávnených žiadateľov, z dôvodu zazáväzkovania vyčlenených rozpočtových zdrojov bolo ukončené ku dňu **15.08.2014**.

Podpora vytvárania pracovných miest sa realizovala aj prostredníctvom národného projektu NP XXXVII – Podpora vytvárania pracovných miest pre UoZ do 29 rokov v BSK. V rámci tohto projektu bolo možné poskytnúť finančný príspevok na podporu vytvárania pracovných miest v **Bratislavskom samosprávnom kraji**. Cieľová skupina - mladí nezamestnaní vo veku do 29 rokov vrátane, ktorí sú UoZ podľa § 6 zákona o službách zamestnanosti, vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie úradu PSVR **najmenej tri mesiace**.

Povinná doba trvania tohto pracovného miesta **je najmenej 18 mesiacov**, s podporovaním najviac 12 mesiacov a po dobu nasledujúcich minimálne 6 mesiacov je zamestnávateľ **povinný udržať pracovné miesto**.

Mesačná výška príspevku je najviac vo výške 90% celkovej ceny práce zamestnanca, najviac vo výške mesačnej celkovej ceny práce na rok 2014, t.j. maximálne **475,89 EUR**.

V období od **19.06.2014 do 31.12.2014** bolo prostredníctvom tohto projektu dohodnutých **159 PM** s celkovým dohodnutým finančným príspevkom vo výške **907 964,04 €**. Rovnako ako v rámci vyššie uvedených národných projektov, prijímanie žiadostí bolo ukončené, dňa 30.9.2014.

- 5. Projekt „Prierezové riešenia pre nezamestnanosť mladých ľudí“ koordinovaný Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR.** Hlavným cieľom projektu bolo prepojiť úsilie partnerov z rôznych sektorov a odvetví, spolu s predstaviteľmi regiónov, kariérneho poradenstva a výskumu, a využiť ich profesionálne know-how na vytvorenie podmienok pre lepšie uplatnenie mladých ľudí na pracovnom trhu. Čiastkovým cieľom bolo analyzovať potreby, požiadavky, možnosti a úskalia kariérového rozvoja cieľovej skupiny mladých ľudí; identifikovať a eliminovať bariéry v poradenských službách, vzdelávacích programoch a dostupnosti (forme) informácií; diskutovať o úprave regulácií zamestnávania a modifikovaní obsahu vzdelávania. K projektovým aktivitám patrili: Ciele projektu boli dosahované prostredníctvom projektových aktivít:

- **3 regionálne semináre** na Západnom, Strednom a Východnom Slovensku realizované pod záštitou Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ústredie“). Zástupcovia štátnej správy, zamestnávateľa a mladí ľudia sa vyjadrovali k politikám pre prierezové riešenia nezamestnanosti mladých ľudí, potrebám trhu práce a podporným mechanizmom, ktoré umožnia absolventom plynulý presun zo škôl na pracovný trh. Zaujímavým výstupom z týchto aktivít sú výsledky prieskumu, do ktorého sa zapojilo takmer **1400 mladých ľudí a 895 zamestnávateľov** na Slovensku. Prieskum hľadal u mladých ľudí odpovede na otázku ich pripravenosti na existujúci trh práce a správneho výberu štúdia; u zamestnávateľov sa sústredil na zistenie postojov zamestnávateľských subjektov k zamestnávaniu mladých ľudí vo veku od 15-25 rokov, na prezentáciu ich skúseností so zamestnávaním mladých ľudí a interpretáciu postojov mladých ľudí k možnostiam ich zamestnávania z pohľadu zamestnávateľov.
- Národný ústav celoživotného vzdelávania v rámci projektu organizoval **8 workshopov**, ktoré sa konali vo všetkých krajských mestách na Slovensku. Žiaci z končiacich ročníkov stredných odborných škôl získali počas interaktívnych workshopov mnohé užitočné informácie najmä z oblasti kariérového rozvoja a poradenstva. Témy workshopov boli rôzne, pre ilustráciu uvádzame napríklad **„Úspešný štart na trh práce“ alebo „Plánovanie kariéry mladých ľudí“**.
- Pri komunikácii „v teréne“, priamo s aktérmi, ktorí sa problematike boja s nezamestnanosťou mladých ľudí venujú denne na profesionálnej a profesijnej úrovni, sa ako významná bariéra limitujúca ich činnosť ukázala dostupnosť a kvalita štatistických dát o (ne)zamestnanosti mladých ľudí. Tieto štatistické údaje zbierajú rôzne inštitúcie, v rôznom rozsahu a absentuje ich prepojenosť a lepšia dostupnosť pre kľúčových aktérov. **„Prieskum v oblasti efektívnejšieho zisťovania a využívania údajov verejnej správy pre účinné opatrenia na znížovanie nezamestnanosti mladých ľudí“**, je tiež jednou z aktivít projektu. Prieskum sa pokúša nájsť odpovede na otázky o dostupnosti relevantných dát v databázach jednotlivých inštitúcií v súčasnosti, upozorniť na absentujúce údaje, ktoré by mohli byť zisťované a tiež navrhnúť možnosti prepojenia informačných systémov jednotlivých inštitúcií.
- V neposlednom rade boli aktivitami projektu aj **2 záverečné konferencie v Bratislave a Košiciach**. Kľúčovým aktérom z radov štátnej správy, úradov práce, tvorcov vzdelávacích obsahov, poradenských centier, škôl a neziskových organizácií boli prezentované výstupy z uskutočnených aktivít projektu. Konferencie zároveň ponúkli priestor na medzisektorový dialóg odborníkov, ktorí sa zaoberajú témami vzdelávania a zamestnanosti mladých ľudí na Slovensku. Na odborný príspevok „Zisťovanie a využívanie údajov verejnej správy pre účinné opatrenia na znížovanie nezamestnanosti mladých ľudí“ nadväzovali **interaktívne workshopy** v menších skupinách, počas ktorých sa mohli účastníci podeliť o svoje skúsenosti a návrhy na zlepšenie aktuálnej situácie.
Všetky ďalšie informácie k projektu sa nachádzajú na adrese: <http://nuczv.sk/projekty/prierezove-riesenia-pre-nezamestnanost-mladych-ludi/>

6. V oblasti stáží ide najmä o aktívne opatrenia na trhu práce, ktorým je **príspevok na vykonávanie absolventskej praxe** (rekonštrukcia k 1.5.2013 zákonom č. 96/2013 Z. z.).

Absolventská prax

- nezamestnaní absolventi škôl UoZ (min. 1 mesiac) – získanie odborných zručností a praktických skúseností u zamestnávateľa (vo vyštudovanom odbore)

- 3 - 6 mesiacov, 20 hodín týždenne
- mesačne paušálny príspevok absolventovi školy – 65 % sumy životného minima (128,76 €)
- k augustu 2014 bolo na absolventskú prax zaradených 4 703 UoZ (finálne výsledky budú k 31.5.2015)

V roku 2014 bolo na vykonávanie absolventskej praxe zaradených **9 416** absolventov škôl, čo je o **442 absolventov škôl menej ako bolo v roku 2013**, s vyčerpanou sumou finančných prostriedkov vo výške **4 426 803,90 €**. V sledovanom období ukončilo absolventskú prax 6 874 absolventov škôl, čo je o 3 331 menej ako v roku 2013 a na trhu práce sa v roku 2014 umiestnilo 2 912 absolventov škôl, čo je 42% úspešnosť. **Aj napriek tomu, že v roku 2013 ukončilo absolventskú prax 10 2015 absolventov škôl a na trhu práce sa umiestnilo 3 586 absolventov škôl, úspešnosť bola 35,14 %, teda nižšia ako v roku 2014.** V počte zaradených absolventov škôl na vykonávanie absolventskej praxe neboli výrazné rozdiely medzi rokom 2012 a 2013 (v roku 2014 o 442 absolventov škôl menej). **Výraznejšie rozdiel bol medzi rokom 2012 a 2013**, kde v roku 2013 došlo k poklesu až o 6 584 zaradených absolventov škôl, pretože novelou zákona o službách zamestnanosti sa v § 51 s účinnosťou od 1. mája 2013 ustanovila podmienka pre vykonávanie absolventskej praxe v nadväznosti na dosiahnuté vzdelanie v príslušnej skupine učebných alebo študijných odborov, čo umožní absolventom škôl nadviazať na vedomosti a zručnosti získané v školskom systéme vzdelávania a zabezpečí im zručnosti a vedomosti v odbore, ktorý vyštudovali, príp. v jemu príbuzných odboroch. Zohľadnili sa regionálne potreby vo vzťahu k zaraďovaniu absolventov škôl na absolventskú prax a za tým účelom sa zmenil obligatórny charakter príspevku na vykonávanie absolventskej praxe na fakultatívny. Určila sa tiež podmienka najmenej jednomesačného vedenia absolventa školy v evidencii uchádzačov o zamestnanie, ktorá bola doteraz upravená vo všeobecne záväznom právnom predpise k zákonu o službách zamestnanosti.

Novelou zákona o službách zamestnanosti sa s účinnosťou od 1.1.2015 spresnilo vymedzenie absolventa školy podľa § 8 ods. 1 písm. a) tak, aby bolo jednoznačné, že podmienka „nemal pravidelne platené zamestnanie“ sa vzťahuje na **celé obdobie od získania vzdelania**, kým podľa právneho stavu do 31.12.2014 sa táto podmienka sledovala iba bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie.

- 7. Pripravený je návrh národného projektu „Praxou k zamestnaniu“** – zameriava sa na zvýšenie zamestnanosti znevýhodnených UoZ a zníženie nesúladu medzi ponukou a dopytom na trhu práce. **Projekt je zameraný na prehľbovanie zručností, znalostí a praktických skúseností mladých ľudí do 29 rokov a dlhodobo nezamestnaných.**

Projekt bude realizovať ústredie prostredníctvom úradov PSVR v rámci SR bez Bratislavského samosprávneho kraja v podľa § 54 ods. 1 písm. a) zákona o službách zamestnanosti.

Cieľom projektu je získanie a prehľbovanie odborných zručností, vedomostí a praktických skúseností mladých ľudí, formou mentorovaného zapracovania a praxe u zamestnávateľa, ktorý vytvorí pracovné miesto za účelom ich umiestnenia na trhu práce.

Realizácia projektu prispeje k:

- zvýšeniu možností uplatnenia mladých ľudí na trhu práce, prostredníctvom získania zručností a pracovných návykov formou zapracovania,
- podpore motivácie zamestnávateľov zamestnávať mladých ľudí,
- podpore zamestnateľnosti, zamestnanosti, a znižovanie nezamestnanosti vybraných skupín UoZ.

Oprávnenou cieľovou skupinou sú:

- UoZ vo veku do 25 rokov vrátane vedení v evidencii UoZ minimálne 3 mesiace, ktorí nie sú zamestnaní, nepokračujú v procese vzdelávania, ani sa nezúčastňujú na odbornej príprave (not in employment, education or training – tzv. NEET),
- UoZ (NEET) vo veku do 29 rokov vrátane vedení v evidencii UoZ minimálne 6 mesiacov.

Projekt sa bude realizovať prostredníctvom **hlavnej aktivity Poskytovanie finančných príspevkov na mentorované zapracovanie a prax u zamestnávateľa, ktorý na tento účel vytvorí pracovné miesto.**

8. Zásadnejšia realizácia záruky pre mladých ľudí sa predpokladá **spustením nového Operačného programu Ľudské zdroje na programové obdobie 2014 – 2020**, ktorého návrh schválila vláda SR uznesením č. 229 zo dňa 14.5.2014 a EK dňa 10.12.2014. Jeho súčasťou je Prioritná os „Iniciatíva na podporu zamestnávania mladých ľudí“ a jej investičná priorita „Trvalo udržateľná integrácia mladých UoZ, najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, na trh práce, vrátane mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a mladých ľudí z marginalizovaných komunit, vrátane vykonávania systému záruk pre mladých ľudí“.